

Avohakkuut historiaan!

Kansalaisaloite avohakkuiden
lopettamiseksi valtionmailla

Maa- ja metsätalousvaliokunnan julkinen kuuleminen
1.10.2020

Aloitteen sisältö

- Aloitteen allekirjoittaneet kansalaiset esittävät, että valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutetaan siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita.
- Aloite koskee noin 4,9 miljoonan hehtaarin laajuista metsätalousaluetta, sijainti painottuu Pohjois- ja Itä-Suomeen.

Aloitteen sisältö

- Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin.
- Pääsäännöstä voidaan kansalaisaloitteen mukaan poiketa erityisistä syistä.
- Kansalaisaloitteen allekirjoitti 61 438 suomalaista.

Aloitteen sisältö

- Muutosten tarkoituksena on edistää Metsähallitusta koskevassa laissa määriteltyjen yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista ja määritellä valtion metsien hoitotoimenpiteille ja puunkorjuun toteutukselle kestävyyden näkökulmasta selkeät vähimmäisvaatimukset.
- Tarkkaa voimaantuloaikaa ei ole määritelty.

Aloitteen vaikutus monimuotoisuuteen

- Suomen luonnon monimuotoisuus köyhtyy.
- Metsätalous on yksi suurimmista uhanalaistumista aiheuttavista tekijöistä, mm. päätehakkuut, maanmuokkaus, metsäojitukset, vanhojen metsien häviäminen, puulajisuhteiden yksipuolistuminen.
- Metsäluontotyypeistä 76 % on uhanalaisia.
- Uhanalaisista lajeista yli kolmannes on metsälajeja.
- Avohakkuut sekä hävittävät lajistoa suoraan että muuttavat alueen mikroilmastoa.

Aloitteen vaikutus monimuotoisuuteen

- Vaikutus ulottuu myös vieressä oleviin metsiin reunavaikutuksen kautta sekä muihin elinympäristöihin kuten soihin, sisävesiin, Itämereen sekä kallioihin ja harjuihin.
- Paineita voidaan pienentää jatkuvapeitteisen kasvatuksen avulla.
 - Huolehdittava kuitenkin esimerkiksi lahoppuusta, riittävästä määrästä kookkaita puita ja vesistöjen suojavyöhykkeistä.
 - Ei korvaa metsien suojelua eikä talousmetsien säästökohteita.

Linnut ja metsätalous

- Metsätalouden vaikutusta lintuihin on tarkasteltava niiden lajien (paikkalintujen) suhteen, jotka ovat koko vuoden riippuvaisia suomalaisesta metsästä.
- Metsien paikkalinnut taantuvat. Esimerkiksi hömö- ja töyhtötiainen luokitellaan Suomessa nykyisin uhanalaisiksi lajeiksi ja kuukkeli on jo kadonnut suuresta osasta Etelä-Suomea.
- Paikkalinnut tarvitsevat yhtenäistä metsäpeitettä ja niille ravintoa ja suojaa tarjoavia metsän rakennepiirteitä. Jatkuva kasvatus voi ylläpitää näitä paremmin.

Jatkuvapeitteinen kasvatus hyödyttää metsälintuja

- Ei metsälinnuille elinympäristöksi kelpaamattomia alueita (aukeita tai hyvin nuoria metsiä)
- Ei lintujen liikkumista estäviä avoimia alueita
- Lisää varvuston, etenkin kanalinnuille tärkeän mustikan peittävyyttä -> myös riistataloudellisesti järkevää
- Säilyttää linnuille tärkeän alikasvoksen kaikissa metsänhoidon vaiheissa
- Mahdollisuus säilyttää ravintokohteina tärkeät isot puut osana peitteistä metsää, ei vain aukean keskellä olevina

Aloitteen vaikutus metsien virkistyskäyttöön

- Virkistys- ja matkailukäytön edellytykset paranevat, kun avohakkuut vähenevät.
- Jatkuva kasvatus säilyttää alueen paremmin metsäisenä, mikä parantaa alueen retkeilymahdollisuuksia.
- Peitteinen ja suojainen metsä on maisemallisesti kiinnostavampi, virkistysmahdollisuuksiltaan paremmaksi koettu ja helppokulkuisempi kuin avohakattu ja muokattu.

Aloitteen vaikutus hiilinieluihin

- Avohakattu alue on hiilen lähde ensimmäiset noin parikymmentä vuotta.
→ Jatkuvapeitteisestä metsästä löytyy jatkuvasti myös isompikokoisia puita, jotka jatkavat hiilensidontaa.
- Metsien hiilestä yli puolet on sitoutunut maaperään. Avohakkuissa maaperän hiiltä vapautuu ilmakehään.
→ Jatkuvapeitteinen kasvatus auttaa säilyttämään maaperän hiilivaraston paremmin.
→ Metsät toimivat hiilinieluina vain, kun varasto kasvaa.

Aloitteen vaikutus vesiensuojeluun

- Avohakkuut nostavat vesistöihin päätyvien ravinteiden ja kiintoaineksen määrää, joka kuormittaa vesistöjä.
 - lisäävät vesistöjen rehevöitymistä
 - aiheuttavat veden samentumista sekä happikatoa.
 - lisää vesieliöille hyvin haitallisen elohopean kulkeutumista vesistöihin.

→ Jatkuvapeitteisessä metsänkasvatuksessa maanmuokkausta ei yleensä tarvita ja säilyvä puusto estää maaperän huuhtoutumista vesistöön. Merkitys on erityisen suuri toimittaessa ojitetuilla soilla, joilla on merkittävä osa hakkuureserveistä.

Aloitteen vaikutus metsänomistajalle

- Metsänomistaja saa metsistään tasaisemman tulon verrattuna siihen, että metsä avohakataan.
- Jatkuvassa kasvatuksessa uudistamiskulut minimoidaan ja tukkipuuosuuden määrä maksimoidaan.
 - Metsän uudistamiskuluja tai taimikonhoitokuluja ei synny.
 - Hakkuut tuottavat arvokkaita tukkipuita.
 - Metsien virkistyskäyttöarvo säilyy, joka tuottaa myös tuloja.

Usein kysyttyjä kysymyksiä/väitteitä

1. Jatkuva kasvatus on puunkorjuun kannalta hankalaa
 - Osaajia tulee koko ajan lisää ja tätä tehdään jo kaupallisesti laajasti. Jatkuva kasvatus houkuttelee mm. tasaisen tuoton ja minimoitujen kustannusten takia.
2. Jatkuva kasvatus on metsänomistajille epäedullista
 - Tutkimusten valossa joidenkin puulajien ja metsätyyppien osalta jatkuva kasvatus on kannattavampaa. Jatkuvassa kasvatuksessa pyritään minimoimaan istutus- ja hoitotyökulut ja maksimoimaan arvokkaan sahatuon osuus.

Usein kysyttyjä kysymyksiä/väitteitä

3. Jatkuva kasvatus johtaa siihen, että puut pienenevät/kääpiöityvät, kun korjuu valikoi vain isoimpia puita.

- Päinvastoin: valon ja tilan lisääntyessä puut kasvavat sekä paksuutta että pituutta. Modernissa jatkuvassa kasvatuksessa säästetään myös taimia/nuoria puita, joilla on parhaat edellytykset tuottaa hyvälaatuista tukkipuuta.

4. Jatkuva kasvatus johtaa siihen, että juurikääpä valtaa kuuset.

- Juurikäävän vaivaamilla alueilla tarvitaan toimenpiteitä, esimerkiksi puulajin vaihto.

Usein kysyttyjä kysymyksiä/väitteitä

5. Kohta ei saa avohakata ollenkaan.

- Siirtyminen pääasiassa jatkuvan kasvatuksen menetelmiin ei lopeta kaikkia avohakkuita. Valtion mailla siirtyminen jatkuvan kasvatuksen menetelmien käyttöön lisäisi tietoa ja hyödyttäisi kaikkia metsänomistajia.

6. Jatkovaa kasvatusta ei ole tutkittu tarpeeksi ja tarvitaan lisää tutkimusta ennenkuin siihen voidaan siirtyä.

- Jatkovasta kasvatuksesta on tehty tutkimusta sekä Suomessa että ulkomailla.

Nykyisessä hallitusohjelmassa sitouduttu

- Vahvistamaan hiilinieluja ja -varastoja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä niin, että nettonielu kasvaa.
- Metsähallituksen vuotuisessa tuloutusvaatimuksessa otetaan nykyistä vahvemmin huomioon vaikutukset hiilinieluun ja luonnon monimuotoisuuteen metsätalouden ja teollisuuden puuntarpeen rinnalla.
- Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimenpiteisiin kuuluvat mm.:
 - Metsityksen edistäminen
 - Metsäkadon vähentäminen
 - Keinot soiden ja turvemaiden päästöjen vähentämiseen
 - Suometsien ilmastokestävä hoito.

Sammanfattning på svenska

Medborgarinitiativet fick stöd av 61 438 finländare.

Gäller skogsbruket på statens mark (4,9 milj hektar).

Förbud mot kalavverkningar, i stället kontinuitetsskogsbruk.

Fördelar:

- 1) mindre urlakning av näringsämnen, humus till vattendrag,
 - 2) trevligare för rekreation och naturupplevelser,
 - 3) mindre utsläpp av växthusgaser från jordmånen och
 - 4) gynnar den biologiska mångfalden, bl.a. skogsfåglar
- Kontinuitetsskogsbruk är ekonomiskt lönsamt för skogsägaren.

**Avohakkuut
historiaan!**

Lisätietoja

- Jyväskylän yliopiston tutkimus: avohakkuut haittaavat metsien monitoiminnallisuutta.
 - Eyvindson, K. et al. 2020: High boreal forest multifunctionality requires continuous cover forestry as a dominant management. Land Use Policy.
- Boston Consulting Group -raportti: metsän arvo hehtaaria kohden on noin 3–7 kertaa suurempi kuin talousmetsästä nykyään saatavaan hinta. $\frac{2}{3}$ hyödyistä ilmastovaikutuksista.
 - <https://www.bcg.com/publications/2020/the-staggering-value-of-forest-s-and-how-to-save-them.aspx>
- Metsien hakkuiden vaikutuksista niiden virkistyskäyttöarvoon: alueen vetovoimaisuus oli pääsääntöisesti sitä alhaisempi, mitä vähemmän kohteelle jäi puustoa, ja mitä laajempi oli avoimeksi hakatun alueen koko.
<https://www.metsatieteenaikakauskirja.fi/article/10192/author/19239>

